

ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑΣ

PROJECT: A2 2015-2016

BULLYING

ΟΡΙΣΜΟΣ

- Είναι κάθε συμπεριφορά ή συστηματική πολιτική συμπεριφοράς που χρησιμοποιείται για να εξαναγκάσει, να κυριαρχήσει ή να απομονώσει το θύμα. Είναι κάθε σωματική, ψυχολογική και λεκτική κακοποίηση ανθρώπου που δημιουργεί σωματικό ή και ψυχικό πόνο ή και πληγές, Είναι η χρήση κάθε μορφής εξουσίας που επιβάλλεται στο άλλο άτομο για τη διατήρηση του ελέγχου της σχέσης και της συμπεριφοράς του θύματος. Συχνά συμπεριλαμβάνει παραβίαση των δικαιωμάτων του θύματος.

Ο εκφοβισμός μπορεί να πάρει διάφορες μορφές:

- **Σωματικός:**
Σωματικός εκφοβισμός είναι ο φυσικός τραυματισμός ή απειλή τραυματισμού προς κάποιον. Εκδηλώνεται με σπρωξίματα, σκουντήματα, αγκωνιές, γροθιές και κλοτσιές, τρικλοποδιές, χτυπήματα με αντικείμενα, τσιμπήματα και δαγκωνιές, περιορισμό του άλλου μέσω σωματικών πρακτικών.

- **Λεκτικός:** Λεκτικός εκφοβισμός είναι η συστηματική χρησιμοποίηση υβριστικών εκφράσεων, φραστικών επιθέσεων, προσβολών και απειλών, αγενών σχολίων και ειρωνείας, χρήση παρατσουκλιών.

• **Εκφοβισμός με εκβιασμό:** Εκφοβισμός με εκβιασμό είναι η εκούσια απόσπαση χρημάτων ή προσωπικών αντικειμένων, η οποία συνοδεύεται από απειλές ή και τον εξαναγκασμό σε αντικοινωνικές πράξεις.

• Έμμεσος ή κοινωνικός: Έμμεσος ή κοινωνικός εκφοβισμός είναι η προσπάθεια για κοινωνική απομόνωση ή αγνόηση ατόμου, για άσκηση επιρροής στην ομάδα των συνομηλίκων ώστε να αισθανθούν αντιπάθεια για κάποιο συγκεκριμένο συμμαθητή τους, διάδοση κακόβουλων φημών και ψευδών.

- **Ηλεκτρονικός:**

Ηλεκτρονικός εκφοβισμός είναι η αποστολή απειλητικού ή υβριστικού υλικού μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, των υπηρεσιών MMS και SMS που παρέχουν τα κινητά τηλέφωνα και των διαδικτυακών τόπων κοινωνικής δικτύωσης, χρήση ή παραποίηση των προσωπικών δεδομένων κάποιου ατόμου, αποκλεισμός του από μια δικτυακή ομάδα, κλήσεις στο κινητό του από άγνωστο νούμερο.

- **Ρατσιστικός:**

Ρατσιστικός εκφοβισμός είναι η διάδοση αρνητικών σχολίων εξαιτίας της καταγωγής, της κοινωνικής τάξης, της οικονομικής κατάστασης, της διαφορετικότητας.

• **Σεξουαλικός:**

Σεξουαλικός εκφοβισμός είναι τα υβριστικά σχόλια, σκίτσα και γκράφιτι με σεξουαλικό περιεχόμενο, ανήθικες χειρονομίες, ανεπιθύμητο άγγιγμα, μέχρι και σοβαρές σεξουαλικές επιθέσεις.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΘΥΜΑΤΩΝ

Τα θύματα παρουσιάζουν προβλήματα τόσο εσωτερικευμένα όσο και εξωτερικευμένα, καθώς και υπερδραστηριότητα. Επίσης έχουν χαρακτηριστεί ως μοναχικά, ανώριμα παιδιά, με ελλειπείς δεξιότητες επικοινωνίας και επίλυσης προβλημάτων, στα οποία δεν αρέσει το σχολείο. Εμφανίζονται να έχουν λίγους φίλους και χαμηλή αυτό-εκτίμηση καθώς και αυξημένα συμπτώματα άγχους και κατάθλιψης. Τα παιδιά αυτά επιδεικνύουν μη διεκδικητικού τύπου συμπεριφορά, όπως για παράδειγμα, το να ακολουθούν τις οδηγίες των άλλων παιδιών στη διάρκεια του παιχνιδιού.

Χαρακτηριστικά θυμάτων:

να νιώσουν έντονο άγχος και αισθήματα ανασφάλειας

- να έχουν φοβίες
- να παρουσιάσουν σχολική άρνηση
- να οδηγηθούν σε σχολική αποτυχία
- εμφανίσουν μαθησιακές δυσκολίες
- ψυχοσωματικά προβλήματα όπως πονοκεφάλους, διαταραχές ύπνου ακόμα και κατάθλιψη!

Χαρακτηριστικά παιδιών θυμάτων ενδοσχολικής βίας

- Εσωστρεφή & μοναχικά
- Ήσυχια & ευαίσθητα
- Περισσότερο αγχώδη και ανασφαλή
- Με χαμηλή αυτοεκτίμηση
- Άτομα που δύσκολα υπερασπίζονται τον εαυτό τους
- Φοβούνται για περαιτέρω βία ή τιμωρία από μεγάλους

Χαρακτηριστικά παιδιών θυμάτων μετά το σχολείο

- Μετά το σχολείο τα πρώην θύματα είναι <φυσιολογικά>
- Δυνατότητα επιλογής του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος
- Μεγαλύτερες πιθανότητες να πάθουν κατάθλιψη
- Χαμηλή αυτοεκτίμηση

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΘΥΤΩΝ

- Οι θύτες είναι συνήθως επιθετικοί, σκληροί, με αυτοπεποίθηση, παρορμητικοί, χωρίς ενσυναίσθηση, σχετικά δημοφιλείς και με σχολικές επιδόσεις κάτω του μέσου όρου .Παρουσιάζουν επίσης σημαντικά αυξημένα συνολικά προβλήματα συμπεριφοράς, υπερδραστηριότητα και προβλήματα με την ομάδα συνομηλίκων. Σε σχέση με τα γονεϊκά τους χαρακτηριστικά, έχει βρεθεί ότι προέρχονται από οικογένειες που χαρακτηρίζονται γενικώς από δυσλειτουργικούς μηχανισμούς, έλλειψη θετικής επικοινωνίας και συνήθως οι πατέρες των θυτών υπήρξαν και οι ίδιοι θύτες στο σχολείο .Οι θύτες, επίσης, παρουσιάζουν χαμηλή αυτό-εκτίμηση, κάτι που παρατηρείται και στα θύματα, σε σχέση με παιδιά που δεν εμπλέκονται σε θυματοποίηση είτε ως θύτες είτε ως θύματα.

Προφίλ θύτη

- Δεν παραδέχονται την παραβατική τους συμπεριφορά
- Παρουσιάζουν χαμηλές σχολικές επιδόσεις
- Έχουν ελάχιστο άγχος
- Διαχειρίζονται τα προβλήματα με αντεπίθεση
- Στην μετέπειτα ζωή τους καταλήγουν σε παραπτωματικές πράξεις

Παράγοντες που επηρεάζουν την επιθετικότητα όσο αφορά τον σχολικό εκφοβισμό

- **Οικογενειακοί παράμετροι:** έλλειψη φροντίδας, ενθάρρυνσης, υποστήριξης των παιδιών μέσα στην οικογένεια, έλλειψη ισορροπημένης σχέσης και συγκρούσεις μεταξύ των γονέων, παραμέληση ή/και κακοποίηση των παιδιών από τους γονείς.
- **Η εφηβεία** ως στάδιο ανάπτυξης και απαρτίωσης της ταυτότητας του ατόμου, καθώς χαρακτηρίζεται από αντιδράσεις όπως ευσυγκινησία, αντιδραστικότητα, εναντίωση προς κάθε μορφή εξουσίας, έλλειψη αυτοπεποίθησης ή αντίθετα αίσθημα παντοδυναμίας.

NO BULLYING
SAFE SCHOOL ZONE

- **Η έλλειψη ενημέρωσης** – ευαισθητοποίησης και η άγνοια των ενηλίκων του ευρύτερου περιβάλλοντος του παιδιού (π.χ. εκπαιδευτικών, γονέων) όσον αφορά στη διαχείριση κρίσεων επιθετικότητας.
- Η μεγάλη έμφαση που δίδεται από τους εκπαιδευτικούς και την οικογένεια στην ακαδημαϊκή επιτυχία, καθώς οδηγεί στο να εκλαμβάνεται η σχολική επιτυχία ως σημαντικός δείκτης της αυτοεκτίμησης ενός παιδιού, γεγονός που έχει συχνά ως αποτέλεσμα την οργάνωση «αρνητικής ταυτότητας» (π.χ. υιοθέτηση βίαιων συμπεριφορών απέναντι στους άλλους) από έναν αριθμό μαθητών, οι οποίοι αποτυγχάνουν στη σχολική επίδοση.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

ΜΗ ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- Α. Συνειδητή αγνόηση
- Β. Παραγλωσσική επίπληξη
- Γ. Προσέγγιση

ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ▶ Α. Έμμεση υπόδειξη αναμενόμενης συμπεριφοράς
- ▶ Β. Αναφορά ονόματος
- ▶ Γ. Υποβολή ερώτησης
- ▶ Δ. Χρήση αστεϊσμών
- ▶ Ε. Ανάλυση συναισθημάτων
- ▶ ΣΤ. Υπενθύμιση κανόνων
- ▶ Ζ. Επίπληξη

www.shutterstock.com - 256635163

ΠΟΙΝΕΣ

- Φυσικές
- Λογικές
- Τιμωρητικές
 - A. Ψυχολογικές
 - B. Σωματικές

ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Ακριβής και κατάλληλος προσδιορισμός της προβληματικής συμπεριφοράς.

A. ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

B. ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Γ. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΑΚΡΟΑΣΗ

**THE LORD
HATES BULLYING**

❖ ΤΡΟΠΟΙ

ΠΡΟΛΗΨΗΣ

Στα πλαίσια της πρόληψης έχουν εφαρμοστεί κάποια προγράμματα κατά του εκφοβισμού και της ενδοσχολικής βίας όπως για παράδειγμα το πρόγραμμα της Ε.Ψ.Υ.Π.Ε. (Εταιρία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου)

«STOP στην ενδοσχολική βία»

Η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων αυτών οφείλεται κυρίως στην υιοθέτηση της Κοινωνικής-Οικολογικής προσέγγισης, μιας ολιστικής προσέγγισης, που στοχεύει στην αλλαγή του κλίματος του σχολείου, ώστε να μην αναπαράγει τη βία. Στα πλαίσια της ολιστικής προσέγγισης οι παρεμβάσεις αφορούν όλους: το σχολείο, την τάξη, τον εκπαιδευτικό, τους μαθητές, τους γονείς τους και ολόκληρη την τοπική κοινωνία.

Τρόποι πρόληψης και στρατηγικές αντιμετώπισης της ενδοσχολικής βίας και εκφοβισμού

- Διαμόρφωση καλού σχολικού κλίματος και επικοινωνίας, διαλόγου και εμπιστοσύνης ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς και μαθητές
- Δημιουργία ξεκάθαρων κανόνων, που θα συνοψίζονται στο Σχολικό Κανονισμό. Ο Κανονισμός θα είναι προϊόν της συνεργασίας εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων. Μέσω του Σχολικού Κανονισμού θα προβλέπονται μεταξύ άλλων και οι βασικοί τρόποι διαχείρισης βίαιων συμπεριφορών στην καθημερινή σχολική ζωή.
- Αξιοποίηση του θεσμού των μαθητικών συμβουλίων έτσι ώστε να επιτευχθεί η κατανόηση, η διαμόρφωση και η τήρηση των σχολικών κανόνων.

- δημιουργία σε κάθε σχολική μονάδα «ομάδας εκπαιδευτικών συμβούλων», που με κατάλληλη εκπαίδευση, ειδικές γνώσεις και δεξιότητες θα παρεμβαίνουν ύστερα από την εκδήλωση βίαιων ενεργειών, με σκοπό τη συμφιλίωση των μαθητών.
- δημιουργία «ομάδας μαθητών φιλίας» που αντιμετωπίζει περιστατικά ενδοσχολικής βίας
- αύξηση της επίβλεψης του σχολικού χώρου
- ευαισθητοποίηση και συνεργασία με τους γονείς, προκειμένου να σταματήσει ο κύκλος αναπαραγωγής και ενθάρρυνσης της ενδοσχολικής βίας
- συμμετοχή υποστηρικτικών μηχανισμών (ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών κλπ), για την επίλυση σοβαρών ζητημάτων που σχετίζονται και με παράγοντες εξωτερικούς των σχολείων, όπως προσωπικά ή οικογενειακά προβλήματα.

Σε επίπεδο σχολείου:

- διαμόρφωση καλού σχολικού κλίματος και επικοινωνίας, διαλόγου και εμπιστοσύνης ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς και μαθητές

- δημιουργία ξεκάθαρων κανόνων, που θα συνοψίζονται στο Σχολικό Κανονισμό. Ο Κανονισμός θα είναι προϊόν της συνεργασίας εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων. Μέσω του Σχολικού Κανονισμού θα προβλέπονται μεταξύ άλλων και οι βασικοί τρόποι διαχείρισης βίαιων συμπεριφορών στην καθημερινή σχολική ζωή.

- αξιοποίηση του θεσμού των μαθητικών συμβουλίων έτσι ώστε να επιτευχθεί η κατανόηση, η διαμόρφωση και η τήρηση των σχολικών κανόνων.

If you
think
bullying is
~~COOL~~,
you're
wrong,
it's not!

- δημιουργία σε κάθε σχολική μονάδα «ομάδας εκπαιδευτικών συμβούλων», που με κατάλληλη εκπαίδευση, ειδικές γνώσεις και δεξιότητες θα παρεμβαίνουν ύστερα από την εκδήλωση βίαιων ενεργειών, με σκοπό τη συμφιλίωση των μαθητών.
- δημιουργία «ομάδας μαθητών φιλίας» που αντιμετωπίζει περιστατικά ενδοσχολικής βίας
- αύξηση της επίβλεψης του σχολικού χώρου
- ευαισθητοποίηση και συνεργασία με τους γονείς, προκειμένου να σταματήσει ο κύκλος αναπαραγωγής και ενθάρρυνσης της ενδοσχολικής βίας
- συμμετοχή υποστηρικτικών μηχανισμών (ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών κλπ), για την επίλυση σοβαρών ζητημάτων που σχετίζονται και με παράγοντες εξωτερικούς των σχολείων, όπως προσωπικά ή οικογενειακά προβλήματα.

Σε επίπεδο τάξης:

συζήτηση στην τάξη για τον ορισμό, τις μορφές και τις επιπτώσεις της ενδοσχολικής βίας και του εκφοβισμού

τρόποι και προτάσεις για πρόληψη και αντιμετώπιση από τους μαθητές: σύνταξη των κανόνων της τάξης ενάντια στη βία

παροχή βοήθειας από μαθητές σε άλλους, για την επίλυση συγκρούσεων που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε βία

διεξαγωγή προγραμμάτων και βιωματικών εργαστηρίων που στόχο θα έχουν τη βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων και των σχέσεων συνύπαρξης - συνεργασίας.

παροχή ευκαιριών για θετική έκφραση της επιθετικότητας (π.χ. μέσω των αθλημάτων)

STOP BULLYING

Οι παραπάνω παράγοντες πρόληψης του σχολικού εκφοβισμού αφορά τα σχολεία. Υπάρχουν και άλλοι παράγοντες πρόληψης της σχολικής βίας όπως είναι η οικογένεια, οι συγγενείς και οι φίλοι. Είναι ένα φαινόμενο που τα παιδιά πρέπει να είναι ενημερωμένα για να μπορούν να μιλούν και να μην φοβούνται!

Ας σταματήσουμε το
Σχολικό Έκφοβισμό και την
Επιθετικότητα όχι μόνο στα
Σχολεία, αλλά παντού.

Αξίζει μια προσπάθεια!

Όλοι μαζί μπορούμε!

Bullying

- Μήτκος Γιάννης
- Μπακάλη Μαίρη
- Παπαγιαννοπούλου Ραφαηλια
- Παπαδοπούλου Χριστίνα
- Παπαχρήστου Βασιλική
- Παπαχρήστου Γιώργος
- Παυλίδου Δέσποινα
- Πετσανούκης Χρήστος
- Σπήλιος Αναστάσιος
- Τάσε Μπρισίλντα
- Τάτση Μαρία
- Τάτσης Γιάννης
- Τένης Μάρκος
- Τσιαγιαννίδης Γιώργος
- Χότζα Χριστίνα

